

Egervölgyi Dezső megemlékező beszéde

Elhangzott: 2010. április 9.

Koszorúzás Széchenyi és Rákóczi szobránál (Zirc)

Amikor a magyar történelem két olyan személyére emlékezünk, akik lelkét nagybőjti időben, április 8-án szólította magához az Úr, akik a legnagyobb személyiségek közé sorolandók, elgondolkozhatunk. Álljunk meg egy pillanatra, mélyedjünk el múltunkban, lapozzuk fel a történelemkönyvek lapjait, és láthatjuk, hogy a legnehezebb időszakokban váratlanul, de jött segítség, és kilábalunk a hullámvölgyből.

Most, amikor Széchenyire és Rákóczi Ferencre emlékezünk, ismét mély válságot élünk át, mely súlyosságát nem is a gazdasági, hanem az erkölcsi és a belőle eredő lelki válság okozza. Ha valamilyen erő meg tud semmisíteni egy népet, az nem más, mint a kilátástalanság, jövőképhiány miatt bekövetkező „minden mindegy” erkölcsi válsága. A mának éljünk – hangzik sokak szájából, legyünk celebek, ha lehetünk, akkor miénk a világ. De e személyek nem olvasnak Széchenyit, nem ismerik Rákóczi katolikus hittől átítatott *Emlékiratok* című művét, nem néznek a múltba, csak a ma érdekli őket. Miben hisznek, milyen világképük, nézetük lehet, mit gondolnak a jövőről? Kik azok a világító mécsek, útmutató fáklyák, miből táplálkozik szellemiségük?

Külföldi üstökösök szolgáltatta viselkedésmód, példaként ható cselekvés, semmihez és senkihez nem kötődő világpolgár. Átmenetileg fényt sugároz magából, maga köré vonja a lepkéket, bogarakat, melyek vagy elégnek a fényben, vagy sötétben maradnak, ha elfogy a fényt gerjesztő energia. Az igazi fényforrás nem kozmopolita, hanem nemzethez kötődik. Nem hideg fényt bocsát ki, hanem melegít is. Felmelegíti a köréje gyűlők szívét-lelkét azon túl, hogy utat mutat. Világít az olvasónak, utat mutat a tévelygőnek, és közben felmelegíti a lelkeket.

Mi, amikor a Széchenyi- és Rákóczi-szobornál emlékezünk, és elhelyezzük a tisztelet koszorúját, bizalommal fordulunk e két személyen keresztül a nagy "rendezőhöz" és hisszük, hogy lesz a halál után feltámadás.

Amikor Zrínyi Miklóst megölte a „Habsburg vadkan”, irtóztató megpróbáltatáson ment keresztül a nemzet. De amikor már tűrhetetlen volt a szenvedés, elküldte angyalát az Úr – Rákóczi személyében. A megalázott, megszenvedett nép talpra állt. Mikor a haladás kikényszerítette a történelmi váltást, jött egy huszárkapitány, és egy évi jövedelmét ajánlotta az akadémia megalapítására.

Rákóczi 275 éve, április 8-án, Széchenyi 150 éve szintén április 8-án hunyt el. Nagybőjt, húsvét halottjai. Rájuk emlékezünk, próbáljuk előbányászni a régen tanultakat. Szeretnénk méltóképpen emlékezni rájuk. Hogyan tanultuk Rákóczi jelmondatát? Pro patria et libertate: a hazáért és a szabadságért. De így nem igaz, nem ez Rákóczi jelmondata. Cum deo pro patria et libertate: Istennel a hazáért és a szabadságért. E jelmondat lobogott Rákóczi zászlain. E mondatot vésettük mi is a szobor gránit talapzatába.

Széchenyi írja a Naplójába 1825. december 6-án.: „Ha más nemzeteknek több a kincsük, legyen minékünk több erkölcsünk és hazafiúi szeretetünk.”

Ha érezzük ezen mondatok súlyát, erkölcsi tartalmát és magunkévá is tesszük, bízhatunk a nemzet feltámadásában.